

Universitätsbibliothek Paderborn

**Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate
Libri Septem**

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Secubandum esse quandoq[ue] coniugibus, quo uacetur liberius diuinis
cap. vii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE PUDICITIA MATRIMONII

riam, atq; Aegyptum repleuerat, Nō ne et Tobias quoq;
juniор per tres dies, ac totidem noctes in eodem cubitu
lo, cum sponsa sua in castitate & oratione unanimiter per
seuerans meruit saraz nuptias habere fortunata, quæ alii
is eatenus procis fuere usquequa letales: Taliā pro
fecto deberent esse sponsalia Christianorū, & multo fes
tiora contigerent: utpote diuinis auspiciis, rite, pie,
et humano more legitime celebrata.

Secubandum esse quandoque coniugibus quo ua
cetur liberius diuinis. Cap. VI.

Sunt præterea in matrimonii stata quædam tem
pora legibus præscripta, quatenus et ab re uxori,
& ab omni prorsus concubitu sit merito continen
dum: quo liberius, quove mundius Deo reiq; diuina ua
cetur. Neque enim qui nuptiis copulati sunt, omne, tem
pus liberari inter se habere debent ad coitum: sed suu
rantur temporibus, & necessitatibus eo uti quatenus
amplexandi est, & tempus longe fieri ab amplexibus.
Oportet enim sacris, obseruandisq; diebus a maritali cui
toto mutuo consensu ablegare prorsus uenerem, ac rete
dere ab opere nuptiarum ut per id tempus, iuxta consu
liū Apostoli, intermisso usu coniugii, qui habent uxores
tanquam nō habentes sint. Id autem quando præstans
fuerit hac optima regula. Apostolus idem præscriptus
tempus, ut uacatis orationi. Debent ergo coniugati, dum
diuinis præstant rebus operam, etiam lictis alioqui am
plexibus abstinere, ut apparent in conspectu dominorum
sacerdotum. Habet enim nescio quid sordis corporeus ille co
tactus haud congruens ullo pacto spiritui, et rei diuina
eui intenditur. Quo circa nec David quidem panes su
os prius edere permisus est, quam interrogatus a sa
ce dote,

Tobi.3

Eccle.3.

1Cor.7.

Ibidem.

LIBER. SEXTVS.

Exo. 217

sacerdote, quādiu abstinerit ab uxore. Sed nec popu-
lus Israeliticus auditurus legē, nisi & mūdus, & castus in 1 Reg. 21.
concionē cum cæteris apparebat. Quamobrem &
Moses diuino iussu eidem populo mandauit, ut comes
dentes agnum paschalem lumbis accinctis starent, & pe-
rendino die sese ab uxoribus continerent. Quid iis mo-
do faciendum esse censemus: qui non pane tantum, &
agnō illo mystico, sed quod illius panis, & agni typo
præfigurabatur, uelci parant: hoc est sacrosancto corpo-
re & sanguine Iesu Christi uiuentis, Dei, redemptoris, &
iudicis nostris. Qui quidem nobis sub panis specie sus-
tulit ad salutem, quiq; sub agni uocabulo à Ioāne Bap-
tista fuit olim & digito, & uoce monstratus. Major hic
planè nos sacrificandi puritas decet, quām patres quon-
dam illos nostros in immolatione hostiarum: tantoq;
sane purior, quanto purius est spirituale negocium, quā
carneale: & sacrificii ueritas, quām figura. Ad belluarum
profecto naturam proxime accedunt, qui nullos dies sta-
tos habent, quibus sese cohibeant, quominus laxas, libe-
rasq; rei uenereæ habenas dimittant. Nihil est sane ho-
mini præsertim Christiano in uita fœdius quām nimius,
& immoderatus, etiam, cum propria uxore, concubitus.
Etenim si uel maritalis coitus, nisi ad suscipiendam so-
bolem certis legitimisq; temporibus fiat, carere culpa
non potest: quid quum in eo immodestius quicquam
agatur, quod iniuriam, et dedecus connubiali pariat sa-
cramento? Quare discite coniugati propter Deum ab
his ipsis etiam abstinere, quæ uel parum culpæ habeant,
uel cum uenia tantum fiant: ut nitidi, & mundi apparea-
tis in conspectu domini. Tunc enim bonum est mulie-
rem non tangere, & in matrimonio coniunctos delecta-
ti interim operibus cœlibatus, et sic mūdos placare do-
minum, sicut docet propheta dicens. Egrediatur sponsus
de cubilis suo, & spōsa de thalamo suo, & reliqua que
sequuntur. Sed beati Ambrosii uerbū nō putauit omnino

101.2

EE

DE PUDICITIA MATRIMONII

hoc loco reticendum. Si causa, inquit, procreandorum
filiorum dicitur uxor, non multum tempus uidetur con-
cedi ad ipsius usum, quia dies festi, et dies processionis,
et ipsa conceptus, partusq; ratio, iuxta legē cessare usum
carnis his debere temporibus demonstrant. Hæc ille.
Quid si uir senex fuerit, & mulier anus turpe est sane se-
uire eos amplius coniugio, & uacare libidini: quos de-
bet uel fouere senectam uel spiritualibus studiis inhæ-
re, carnis uoluptate omnino reiecta.

Minime decere uirum ad menstruatam uxo-
rem accedere, uel puerperio decuban-
tem. Cap. VIII.

CAUENDUM INSUPER MARITIS EST, UEL IN PRIMIS, NE UEL
LO PACTO UXOREM MENSTRUO PROFLUIO LABORAN-
TEM, ALIIS UE MALE AFFECTAM MORBIS ADEANT: NE FOC-
TE PRÆTERQUAM Q; SORDIDISSIMUM, ATQUE INHUMANUM EL-
CONCEPTI ETIAM EO TEMPORE FŒTUS UITIO CORRUPTI SANGU-
NIS & IPSI MALE AFFICIENTUR, & LEPRAM, FŒDAM UT SCABIENT
CONTRAHANT, ALLATURAM PARÆTIBUS MULTAS MOLESTIAS, & MA-
GNA, ATQUE LONGA FASTIDIA. HINC EST ENIM UT ÆDI PLÄRUNGI
UIDEAMUS PARTUS UARIIS & INUSITATIS MORBIS OBNOXIOS:
CŒCOS, MUTILOS, CLAUDOS ALIAVE QUAPIAM DEFORMITATE EX
IPSOS STATIM PARTU NOTABILES, ID AUTEM ADEO ABOMINABILE OLM IN UETERI TESTAMENTO FUisse COMPERIMUS, UT EGO
AM MOSES LEGE CAUERIT, NE QUIS PRORSUS CUM MULIERE FIA-
XUM MENSTRUUM PATIENTE MISCRETERET ALIOQUI AMBO IN-
TERFICERENTUR. ET SIMILITER PURGATIONI POST PARTUM PARÍRA-
TIONE EODÉ AUCTORE PRÆSCRIPTI SUNT DIES, QUIBUS AD UXO-
REM NEMINI LICITUM ESSET ACCEDERE. INDECORUM EST, N. ALI-
QUE INDIGNUM HONESTO UIRO, NEC ABEST CREDO A MAGNO
FLAGITIO, PER HÆC TEMPORA TAM MALE AFFECTIONIS UXORIBUS
CÖMISCERI, ATQ; EAS FŒDE ANTEQ; INUNDATIOILLA, PFLUUII SAN-
GUINIS EFFLUAT UENEREO OPERE ATTRECTARE. SED ETIÀ SI GERAL-

Leuit. 20.
Abidé. 12.